

VERSLAG

statencommissie



Verslag van de openbare vergadering van de **commissie Ruimte, Ecologie en Water** van 5 september 2014 van 11.00 tot 14.50 uur te Middelburg.

Voorzitter:	R.P.M. de Kort
Aanwezig zijn de leden:	T.H. Aalfs (tot 13.45 uur) E. Bak, C. Bierens, J.J. van Burg, H.M.G. van den Dool, A.I.G. Dorst (tot 11.30 uur), T. van Gent (tot 13.00 uur), A.M.M. van Haperen (tot 14.35 uur), L. Harpe, G.C.J. Minderhoud, B.J.M. Pauwels, J. van Popering-Verkerk en H.C.M. Thomaes
Tevens zijn aanwezig:	C. van Beveren, G.C.J. van Heukelom, B.J. de Reu en C.M.M. Schönknecht-Vermeulen (GS), C. de Graaf (Rekenkamer Zeeland), M. Geerts, V. Klap en J. Wedts de Swart (RM), M. Kuzee en W. Maljaars (WBN), C. van Rabenswaaij (ONTW) en A.C. van Wallenburg (commissiegriffier)
Afwezig zijn de leden:	A.A. Bouwens, J. van Dijen, B.J. Feijtel, R. Muste, L.M. de Putter en R. Ruissen

1. **Opening en mededelingen**

De voorzitter vraagt of de commissie in 2014 nog werkbezoeken wil afleggen. Voorstellen kunnen via de commissiegriffier ingebracht worden. Er is een uitnodiging ontvangen van het Natuur- en recreatieschap De Grevelingen voor een bezoek aan het Grevelingengebied. Aanleiding zijn de commissievragen over het uitvoeringsprogramma Grevelingen.

Conclusie: de commissie accepteert de uitnodiging. De commissiegriffier zal een datum afstemmen.

2. **Vaststellen agenda**

Conclusie: de agenda wordt in gewijzigde volgorde vastgesteld. De commissie behandelt agendapunt 8 direct na de inspraak van punt 4.

3. **Informatie-uitwisseling d.w.z.**

Mededelingen van gedeputeerden:

Mevrouw Schönknecht (GS) refereert aan Prinsjesdag en komende besluitvorming over het Deltaprogramma. Zij verwacht dat, indien er maatregelen genomen worden, het Rijk weer een financieel beroep zal doen op de regio voor het uitbrengen van een regionaal bod. Met dat verzoek zal de gedeputeerde dan naar PS komen.

Vragen van commissieleden over het nieuws van de dag: n.v.t.

Andere vragen van commissieleden over onderwerpen die niet op de agenda staan: -

De voorzitter meldt een aangekondigde vraag van de heer Muste (NZ). Het betreft een verzoek aan GS om onderzoek te doen naar de gedragingen van staalslakken. Hij stelt dat staalslakken een glasachtige substantie en derhalve zeer breekbaar is, dan verkruid en gedeeltelijk oplost. De gaten zijn dan niet effectief gedicht. De ontwerpnota Oosterscheldedam stelt niet voor niets dat stortingen om het wegspoelen van de fundering te voorkomen van steenslag dienen te zijn.

Mevrouw Schönknecht (GS) antwoordt dat het toegepaste materiaal voldoet aan de voorwaarden van het Besluit Bodemkwaliteit. Het betreft granulair materiaal; bij de uitloging ervan worden geen normen overtreden. De gebruikte materialen zijn toereikend.

De heer Harpe (GL) informeert naar de stand van zaken m.b.t. grondaankoop 'De Schone Waardin' en het beoogde terrein voor camping Zeelandia.

Mevrouw Schönknecht (GS) meldt dat het gaat om onderhandelingen t.b.v. het project Marinierskazerne. Met de grondeigenaar wordt onderhandeld over de grondaankoop en het vervangend terrein. Ze zegt dat het probleem voor de camping opgelost moet worden.

De heer Van Haperen (PvdA) verwijst naar ingekomen stuk t.k.n. 5, vastgestelde jaarstukken NR-schap De Grevelingen 2013 en programmabegroting 2015. In de commissie is hierover eerder uitvoerig gediscussieerd en er is namens PS een krachtige reactie gestuurd naar het schap. Hoe is daarop gereageerd en wat is de stand van zaken?

Mevrouw Schönknecht (GS) meldt dat zij het standpunt van PS heeft verwoord in het DB De Grevelingen. Er is algemeen begrip voor het Zeeuwse standpunt; bij vaststelling van het uitvoeringsprogramma Zicht op Grevelingen (ZOG2) zal hieraan aandacht worden geschonken. De uitnodiging voor een werkbezoek aan het Grevelingengebied is hieruit voortgevloeid. Ze licht de procedure toe die moet leiden tot

vaststelling van de begroting 2015. In december 2014 wordt die begroting voorgelegd aan PS. De heer Van Haperen (PvdA) wil weten hoe de commissie bij de inhoud van ZOG2 wordt betrokken. Mevrouw Schönknecht (GS) geeft aan de PS nu alleen begrotingsbevoegdheid hebben. De heren Van Haperen en Van Burg (SGP) wijzen op het risico dat PS de begroting af zullen wijzen. Mevrouw Schönknecht (GS) erkent het gevaar. Daarom wil ze tijdens het werkbezoek aan De Grevelingen de discussie aangaan en het bezoek tijdig plannen.

4. **Gelegenheid om in te spreken**

De heer Lases spreekt in op agendapunt 8. Zijn inspraaktekst¹ is als bijlage toegevoegd aan het verslag. De heer Pauwels (CDA) vraagt de inspreker hoe hij de toekomstige ontwikkelingen rondom de Westerschelde beziet? De heer Lases wijst op de toegestuurde grootschalige sedimentsbalans en op de zandwinning. Hij beargumenteert dat de Westerschelde te ruim en te diep is. Het jaarlijks verlies aan zand en slib zal toenemen indien er geen maatregelen worden getroffen. Ontpoldering bevordert juist de verdere ontslibbing van Westerschelde. Ga het overleg aan met Vlaanderen over zandwinning en slibproblematiek; het is bespreekbaar. Juist verdiepen van de Westerschelde veroorzaakt problematiek. De heer Van den Dool (PVV) vraagt of de ontpolderingsplannen Perkpolder en Hedwige gevaren opleveren m.b.t. bodemverzilting.

De heer Lases antwoordt bevestigend. Hij vergelijkt het effect van Waterdunen op het beschikbare water voor landbouw en zegt dat het verdringingseffect van zout water niet is mee genomen in de MER. V.w.b. de werkzaamheden bij Perkpolder meent hij dat die in de verkeerde volgorde worden uitgevoerd. Er is al een zoute bron verschenen bij Mariadijk. Ook bij het Sieperdaschor en Land van Saeftinghe zal verzilting optreden. Wees alert! Hij meent dat er onvoldoende gebruik is gemaakt van de aanwezige kennis op morfologisch en waterloopkundig gebied. Mevrouw Thomaes (PVV) vraagt hoe dit in de toekomst kan worden verbeterd.

De heer Van Gent (VVD) reageert op de inspraak en wijst erop dat de Raad van State wel degelijk om inhoudelijk advies vraagt. Hij wil de reactie meer als advies dan als klacht bezien. Klopt het dat de inspreker oproept om af te zien van verdere verdieping of verruiming door ontpolderingen?

De heer Minderhoud (PvZ) vraagt zich af waarom kennis over meergeulenstelsel niet eerder is meegenomen/gestaafd in onderzoek. Hij wijst op de staat van de Seine; die is nu geworden tot een kanaal.

De heer Van Haperen (PvdA) zegt dat voor de beoordeling van de staat van de instandhoudingsdoelstellingen van de Westerschelde ook ecologische kennis nodig is.

De heer Lases licht zijn klacht toe en staat stil bij de bevoegdheden in dit dossier. Naar zijn mening ontbeert er waterloopkundige expertise bij betrokkenen in dit dossier. Hij licht zijn visie verder toe. In de MER is niets terug te vinden over het meergeulensysteem van de Westerschelde. M.b.t. de instandhoudingsdoelstellingen onderschrijft hij de slechte staat van de Westerschelde. Hij meent dat eerst waterloopkundig onderzoek naar het gedrag van de Westerschelde plaats had moeten vinden en daarna pas andere disciplines aan de orde waren, waaronder de ecologische.

De voorzitter dankt de inspreker voor zijn inbreng.

8. **Brief met bijlagen van de heer Lases over 'Westerschelde, beeldvorming en werkelijkheid'**

De heer Minderhoud (PvZ) vraagt, n.a.v. de inspraak, om een GS-reactie. De staatssecretaris van EZ heeft in februari 2014 erkent dat er geen sprake is van teruggang van natuurwaarden in de Westerschelde. Het beleid is gebaseerd op een foute stellingname.

De heer Van Haperen (PvdA) is benieuwd naar de GS-reactie op de gevoerde procedure. Ook hij vindt waterloopkundige kennis in dit dossier belangrijk. De Westerschelde is een zee-arm, geen rivier en er moet sprake zijn van een sedimentsbalans. Dat zijn naar de toekomst toe belangrijke aandachtspunten om te komen tot een visie op een duurzaam Westerscheldesysteem op lange termijn.

De heer Aalfs (D66) onderschrijft het belang dat de heer Lases toekent aan o.a. morfologische/waterloopkundige kennis in dit dossier. Hij erkent dat de heer Lases beschikt over veel kennis en dat die kennis ook aanwezig is bij diverse onderzoeksinstituten, w.o. Deltares. Hij vraagt om een GS-reactie. De heer Van Burg (SGP) vraagt een toelichting op de stellingname dat de provincie inhoudelijk niet heeft gereageerd. Is invulling gegeven aan een eerdere commissietoezegging dat alle informatie inhoudelijk beantwoord zou worden?

De heer Van den Dool (PVV) vraagt GS de reactie van heer Lases mee te geven aan de RvS. Gaat GS dat doen?

¹ Bijlage 1: inspraak dhr. Lases.

Mevrouw Schönknecht (GS) geeft aan dat het gaat om een zeer complex dossier. De provincie heeft veel deskundigheid in huis; waar afwezig wordt die expertise ingehuurd. Ze licht de gevolgde procedure toe, geeft aan dat er onafhankelijke commissies aan het werk zijn geweest en gaat in op de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van rijk en provincie. Ze bestrijdt de visie van de inspreker. De heer Lases heeft zijn zienswijze ook neergelegd bij de staatssecretaris. Daarop is door de staatssecretaris inhoudelijk gereageerd. De correspondentie is aangeleverd bij de RvS. Er is onafhankelijk advies uitgebracht door een bureau aan de RvS. De zitting heeft plaatsgevonden; de uitspraak volgt medio november 2014. De provincie heeft er alles aan gedaan. T.a.v. procedures en deskundigheid is alles juist verlopen! N.a.v. de opmerkingen over de techniek merkt zij op dat er meerdere redenen zijn voor ontpoldering. Zij noemt een aantal. De RvS zal alle afwegingen en onderbouwingen meenemen in het uiteindelijke oordeel.

Tweede termijn

Mevrouw Van Popering (CU) vindt de uitleg van de gedeputeerde helder. Ze is benieuwd hoe in de toekomst wordt omgegaan met de verkregen inzichten m.b.t. de Westerschelde.

De heer Van Burg (SGP) wil kennis nemen van de brief van 4 april 2014 van de staatssecretaris aan de heer Lases. De heer Lases stemt hiermee in.

Noot commissiegriffier: de correspondentie is ter informatie doorgestuurd naar de statenleden.

De heer Van Burg (SGP) spreekt zijn verwondering uit over een aantal overwegingen voor ontpoldering.

De heer Minderhoud (PvZ) sluit zich hierbij aan. Wat gaat GS met deze (nieuwe) kennis doen?

De heer Van Haperen (PvdA) bestrijdt dat besluiten genomen zijn op basis van valse gronden. Alle informatie was bekend.

De heer Harpe (GL) zegt dat de uitspraak van de RvS moet worden afgewacht. Bovendien is de Westerschelde is een rijkswater, de provincie heeft een beperkte inbreng.

Mevrouw Schönknecht (GS) onderstreept dit en zegt dat GS geen nadere acties meer nemen. Voortschrijdende inzichten zullen bij toekomstige discussies over de Westerschelde meegenomen worden. Het verleden ligt bij de RvS.

De voorzitter concludeert dat de brief voldoende is behandeld.

5. **Brief GS van 24 juni 2014 over Zeeuwse inbreng t.b.v. verdere besluitvorming Programmatische Aanpak Stikstof (PAS)**

De heer Van Burg (SGP) kan zich niet voorstellen dat ingestemd wordt met het ter inzage leggen van een rijksprogramma waarvan GS niet alle input (waaronder lijst rijksprojecten) kent. Hij vraagt om een GS-reactie. Wanneer is de lijst met rijksprojecten bekend en wat is de looptijd, einde PAS 2020 of zes jaar? Welke criteria worden gehanteerd? Wanneer geldt bijv. het criterium tijdelijk? Hoe komt het dat alleen de Zeeuwse zeehavens niet onder de Crisis-en Herstelwet vallen? Wordt bij het afgeven van milieuvergunningen bekendgemaakt dat een vergunning wellicht niet verlengd wordt? Hij waarschuwt voor effecten die op zullen treden in de strategische keuzes van (grote) bedrijven. Scheepvaart beperken is toch niet mogelijk? Hij is beducht voor mogelijke effecten van de PAS-maatregel op de Zeeuwse economie.

Mevrouw Van Popering (CU) is bezorgd over de enorme gevolgen van de PAS-maatregel. Wat is de stand van zaken, is er nog onderhandelingsruimte voor Zeeland en waar zit die ruimte dan? Welke verantwoordelijkheden liggen er bij de provincie(s) en rijk. Werkt de maatregel ook door in bestaande vergunningen c.q. de verlenging daarvan?

De heer Minderhoud (PvZ) spreekt ook zijn zorg uit. Hoe gaat GS de donkere PAS-wolk afwenden? Zeeland is de meest natuurlijke provincie van Nederland en voor Zeeland heeft de PAS alleen negatieve gevolgen. Derogatie speelt hier vrijwel niet.

De heer Pauwels (CDA) vindt dit negatieve verhaal bijna een ramp voor Zeeland. Er moet sprake zijn van een level-playing field. Zeeland moet alles in het werk stellen om een positieve wending te bewerkstelligen. Wat kan de commissie daaraan bijdragen? Hij vindt de doorwerking van het scheepvaarteffect in de PAS-systematiek onbegrijpelijk. Deze PAS-maatregel kan hij niet steunen.

Mevrouw Thomaes (PVV) vraagt zich af wat er na invoering van de PAS nog overschiet voor de landbouw. De heer Van Haperen (PvdA) benadrukt dat stikstof in Nederland een probleem is voor de natuur en de gezondheid van mensen. De problematiek kan alleen bovenregionaal en internationaal aangepakt worden, in die zin is hij positief over de Europese aanpak. Hij heeft wel zorgen nu de maatregel alleen voor Zeeland negatief uitpakt. Zeeland moet echter ook ontwikkelingsruimte krijgen. Hoe kan dat worden bereikt?

De heer Van Gent (VVD) merkt op dat de Europese normering verschilt!

De heer Van Haperen (PvdA) bestrijdt dat sprake is van verschillende normering. Voor de vergunningverlening worden alleen verschillende normen gehanteerd. Bij de toetsing van vergunningverlening gelden bovendien dezelfde Europese richtlijnen.

De heer Van Burg (SGP) wil weten of er een plan B is c.q. oplossingen zijn om ontwikkelruimte te creëren? Is er lokaal ecologisch maatwerk mogelijk?

Mevrouw Schönknecht (GS) heeft óók zorgen over de PAS. Zij hamert in IPO-verband en bij de staatssecretaris al anderhalf jaar op de problematiek van Zeeland als stikstofimporteur. Ondanks geruststellende woorden vanuit het ministerie van EZ is de gedeputeerde niet gerust op de uitkomst. Ook vanuit de natuurhoek is men niet gelukkig met deze maatregel. Zeeland gaat door de rijksmaatregel op slot. De PAS-maatregel zal naar verwachting in februari 2015 worden vastgesteld. Zeeland is maatwerk beloofd, maar tot nu toe is dat niet bereikt. Zeeland is heel alert; het ministerie roept de expertise van Zeeland zelfs in. Ze gaat in op de lijst met rijksprojecten. Het ministerie van I&M heeft projecten ingevoerd in het MIRT. Het effect ervan op de resterende ontwikkelruimte voor Zeeland is enorm. Daarover vindt discussie plaats tussen de verschillende ministeries en Zeeland. De kritische depositienorm binnen Europa is gelijk. Voor vergunningverlening hanteert Nederland 1 mol. Dat kan verschillen met het buitenland. Er is geen plan B; Zeeland is gehouden om de rijksmaatregel na vaststelling uit te voeren. Zij merkt op dat o.m. de landsadvocaat grote vraagtekens zet bij de juridische houdbaarheid van de maatregel.

Tweede termijn

De heer Van Gent (VVD) en de heer Pauwels (CDA) geven aan dat de PAS-maatregel voor hun fracties onacceptabel is indien Zeeland daardoor economisch op slot gaat. Er moet volop gelobbyd worden.

Mevrouw Van Popering (CU) zegt dat Zeeland zelf met een oplossing zal moeten komen. Zij oppert habitatdoelen met disproportionele gevolgen te verwijderen uit de Natura2000-lijsten van een gebied. Dat beïnvloedt op de rekenmethode. De heren Van Burg (SGP) en Minderhoud (PvZ) vinden dat Zeeland met het mes op tafel moet komen. Zet wisselgeld in. Is er rekening gehouden de verminderde emissie o.a. als gevolg van een aantal faillissementen in Zeeland? Hoe wordt deze maatregel gecommuniceerd naar grote bedrijven?

Mevrouw Schönknecht (GS) vindt de huidige PAS-uitwerking ook onacceptabel voor Zeeland. Het rijk is verantwoordelijk voor de communicatie van de rijkswet. Er is nog invloed uit te oefenen. In die zin roept zij alle fracties op zich te laten horen. Het is vooral een Nederlands probleem. In beginsel is de staatssecretaris akkoord. Het is niet eenvoudig om een aanpassingsbesluit te realiseren voor Natura2000 doelen. De heer Van Haperen (PvdA) peilt of GS in dit dossier wellicht geholpen worden door een PS-motie, eventueel vaststellen in de statenvergadering van 26 september 2014. Hij nodigt de gedeputeerde uit PS in aanloop naar 26 september op de hoogte te houden van de actuele ontwikkelingen. Mevrouw Schönknecht (GS) omarmt de suggestie. De gedeputeerde zal, in de PCGR, proactief communiceren over de PAS-procedure op het moment dat de feiten bekend zijn.

De voorzitter concludeert dat de brief nu voldoende is behandeld.

6. **Brief Rekenkamer Zeeland van 8 juli 2014 met rapport "Inventarisatie vastgoed en gronden Provincie Zeeland" inclusief bestuurlijke reactie GS van 19 augustus 2014**

De heer Van Burg (SGP) is blij met de uitkomsten van het onderzoek. De provinciale organisatie is goed op orde. Hij stemt in met de rapportaanbevelingen.

De heer Van Haperen (PvdA) sluit zich hierbij aan. Hij vraagt naar de exploitatie van de gronden. Worden die bijv. ingezet t.b.v. de realisatie van maatschappelijke doelen?

De heer Bierens (VVD) informeert naar de stand van zaken m.b.t. overtollig provinciaal vastgoed.

De heer Minderhoud (PvZ) zet vraagtekens bij de onderwerpkeuze van de Rekenkamer. Zijn fractie had de capaciteit van de Rekenkamer liever ingezet op een onderzoek van het Natuurbeleid. Het advies om voor een bredere basis van de aanwezige kennis te zorgen onderstreept hij. Is er, t.a.v. de grondposities Hedwige, op redelijke afstand ruilgrond beschikbaar?

De heer Aalfs (D66) informeert naar een top tien van af te stoten landerijen c.q. vastgoedobjecten.

De heer De Graaf (Rekenkamer Zeeland) licht de aanleiding voor en de overwegingen bij het onderzoek toe. Per 1 januari 2015 zal door de decentralisatie van DLG een bredere basiskennis grondbeleid binnen de provinciale organisatie worden gerealiseerd.

Mevrouw Schönknecht (GS) schetst dat de provincie nu capaciteit inhuurt bij Dienst Landelijk Gebied (DLG). Na de (uitgestelde) decentralisatie van DLG per 1 maart 2015 is meer grondkennis bij de provincie zelf aanwezig. De provincie heeft drie panden te koop; er is belangstelling voor. GS zetten in op marktconforme verhuur of verkoop. Er zijn onderhandelingen gaande t.b.v. verhuur per 1-1-2015. Naar

verwachting verschijnt in de zomer van 2015 de provinciale nota vastgoedbeleid. Daarin zal ook de exploitatie zijn opgenomen. V.w.b. de ruilgronden Hedwigepolder schetst zij de stand van zaken. Er wordt maatwerk toegepast; zij voorziet geen problemen.

Tweede termijn

Mevrouw Schönknecht (GS) geeft aan dat in de nota vastgoedbeleid een top tien opgenomen wordt. De heer Van den Dool (PVV) oppert het parkeerterrein aan het Groene Woud in het weekend of bij evenementen open te stellen voor de burger.

De heer Wedts de Swart (RM) antwoordt o.v.v. de gedeputeerde dat die keuze niet eenvoudig is te maken. Dat heeft te maken met concurrentieoverwegingen en afspraken met o.a. de gemeente.

Conclusie: de commissie adviseert de aanbevelingen uit het rapport over te nemen. De brief met bijbehorend statenvoorstel kan als hamerstuk worden geagendeerd voor PS.

7. Brief GS van 19 augustus 2014 over uitvoering Subsiestelsel Natuur en Landschap (SNL) en de ontwerp-planwijziging 2014 Natuurbeheerplan Zeeland

De heer Van Haperen (PvdA) vraagt naar de status van de begrenzing van kerngebieden in het ontwerp. Ligt de definitieve begrenzing van kerngebieden agrarisch beheer in de volgende ronde voor?

De heer Van Burg (SGP) informeert naar de effectiviteit van het natuurbeheer door de overige beheerders? De heer Bierens (VVD) informeert naar de stand van zaken m.b.t. eventueel verdergaande samenwerking van de verschillende natuurbeheerders.

Mevrouw Thomaes (PVV) vraagt welk effect de aanwezigheid van een kerngebied heeft op uitbreidingsmogelijkheden van agrariërs.

Mevrouw Schönknecht (GS) benadrukt dat de keuze voor het werken met kerngebieden definitief is; er kan nog sprake zijn van een verfijning van de gebieden.

De heer Van Haperen (PvdA) concludeert dat de focus is gebaseerd op kerngebieden. Het er wel heel veel. Wat zijn de financiële gevolgen? Zijn er voldoende middelen?

Mevrouw Schönknecht (GS) geeft aan dat de focus op kerngebieden is gebaseerd op onderzoek door SOVON. De beschikbare middelen voor agrarisch natuurbeheer moeten over de gebieden worden verspreid. Waar mogelijk worden beschikbare middelen gekoppeld aan GLB-gelden. V.w.b. de overige natuurbeheerders geeft ze aan dat onlangs een contract is afgesloten met Staatsbosbeheer. Voor de overige beheerders gelden de oude vergoedingen met een looptijd tot en met 2017. Er ligt meer focus op monitoring van de resultaten van de prestatieafspraken. Of de huidige samenwerkingsvormen zullen leiden tot fusie is op dit moment onbekend. In Zeeland vinden er nu geen fusiegesprekken plaats. Landbouwers doen vrijwillig mee aan natuurbeheer.

Conclusie: de brief is voldoende behandeld.

9. Initiatiefvoorstel van het lid Harpe (GL) over onafhankelijk onderzoek handhavingstraject Thermphos

De heer Harpe (GL) licht toe waarom hij dit initiatiefvoorstel inbrengt. Hij heeft diepe zorg en vreest de financiële gevolgen voor de provincie indien de zaken nog langer voortslepen. Het voorstel is geen kritiek op het college van GS maar een voorstel voor onafhankelijk onderzoek naar de omvang van de risico's voor de provincie.

De heer Van den Dool (PVV) steunt het onderzoeksvoorstel. Hij heeft grote schrik voor dit dossier. Indien GS tegen een onderzoek zijn wil hij graag de motivatie horen. Hij bepleit een omvattend onderzoek, niet alleen naar het handhavingstraject. Er is bij dit onderzoek primair deskundigheid nodig van faillissementsrecht. Het antwoord op de vraag of de saneringskosten boedelkosten zijn, was voor het ministerie van EZ steeds duidelijk. In de publieke verslagen van de curatoren is veel informatie te vinden. Hij oppert een provinciale statencommissie in te roepen op basis van art. 150 Provinciewet. Hij adviseert een verhoging van het onderzoeksbudget; €10.000 is te laag.

De heer Bierens (VVD) vindt de timing van het voorstel niet goed. De zaak is nu nog onder de rechter. Hij wijst op de verschijning van statenvoorstel Thermphos dat op 26 september aanstaande door PS wordt behandeld. Is dit een reden voor de initiatiefnemer zijn voorstel nu aan te houden of uit te stellen?

De heer Harpe (GL) ziet geen reden zijn voorstel uit te stellen.

De heren Bierens (VVD), Van Burg (SGP) en Van Haperen (PvdA) geven aan eerst het openbaar statendebat te willen voeren a.h.v. het statenvoorstel. Het initiatiefvoorstel steunen zij niet.

De heer Minderhoud (PvZ) vindt dat het initiatiefvoorstel veel 'wat als'-vragen bevat. Hij zet vraagtekens bij het nut. Het onderzoeksbudget is te laag. Met de ondersteuning door de Statengriffie zijn ook kosten gemoed. Zijn fractie zal het voorstel voorlopig niet steunen.

Mevrouw Van Popering (CU) schat in dat dit voorstel niet bijdraagt aan een snelle oplossing in dit dossier. Daarom gaat zij niet mee met het initiatief.

De heer Pauwels (CDA) spreekt zijn vertrouwen uit in GS en de portefeuillehouder. Het voorstel steunt hij niet.

De heer Van Heukelom (GS) geeft een toelichting op de overwegingen van de curatoren, schetst de maandelijkse beheerkosten en zegt dat alles zicht richt op het bereiken van een oplossing. Hij vindt het tijdstip van dit initiatiefvoorstel ongelukkig. Op het dossier zit veel bestuurskundige expertise. Hij bepleit het debat te voeren op 26 september; de GS-stukken zijn dan ook openbaar. Hij benadrukt dat GS zich inzetten voor het belang van Zeeland, wijst op de provinciale handhavingsplicht en vraagt de commissie om tijd en vertrouwen.

De heer Harpe (GL) benadrukt de insteek van zijn voorstel, nl. vóór het college. Hij duidt nogmaals de aanleiding en zijn overwegingen bij het indienen van het initiatiefvoorstel. Hij heeft zijn vragen gerangschikt en bewust ingezet op een licht handhavingsonderzoek. PS kunnen kiezen voor een breder onderzoek. Het gaat hem om de afloop voor de provincie! Hij is beducht voor tunnelvisie GS; spiegelen door anderen is daarom juist een goed idee. Hij handhaaft zijn voorstel.

De voorzitter concludeert dat de initiatiefnemer zijn voorstel voorlegt aan PS.

10. **Brief GS van 11 juni 2014 met actualisatie grondexploitatieopzet (GREX2014-voorjaar) Waterdunen**

De heer Harpe (GL) wil volgende keer wat meer beleidsinformatie; cijfers zeggen te weinig.

De heer Minderhoud (PvZ) sluit zich hierbij aan. Hij complimenteert de gedeputeerde met Waterdunen alleen voor wat betreft het neveneffect extra parkeergelegenheid. Hij oppert de middelen voor het speelbos uit gebiedsplan Natuurlijk Vitaal te stoppen in het tekort van het fietsvoetveer.

De heer Bierens (VVD) wijst op het teruglopende positief saldo en informeert naar de financiële grenswaarde van risico's; waar ligt het keerpunt om PS nader te informeren?

De heer Van Heukelom (GS) gaat in op de grenswaarde van financiële risico's. Er is een overschrijding; die is in te halen. Bij een overschrijding in tonnen zal dit aan PS worden voorgelegd. Er is in totaliteit nog ruimte. In de Najaarsnota is voortgangsinformatie over Waterdunen opgenomen. Het beleid is ongewijzigd. Hij neemt kennis van de suggestie van de heer Minderhoud.

Conclusie: de brief is voldoende behandeld.

11. **Brief GS van 8 juli 2014 over stand van zaken bodemsanering voormalige stortplaats Kanaalpolder te Philippine**

De heer Minderhoud (PvZ) zet vraagtekens bij de conclusie dat de gelden voor het ophogen van de gronden niet nodig zullen zijn. Misschien blijkt ophogen van de omliggende percelen juist wel nodig. Mevrouw Thomaes (PVV) vraagt m.b.t. de afwatering/ophogen, welke andere maatregelen in beeld zijn, wat de kosten zijn en voor wiens rekening die komen.

De heer Bierens (VVD) vraagt of GS instemmen met de meerkosten van € 150.000 voor grondwatersanering. Welke afspraken zijn destijds gemaakt?

De heer De Reu (GS) benadrukt dat met de aannemer een overeenkomst is afgesloten. Hij zal vragen over details van de overeenkomst via het verslag² beantwoorden. Daarbij zal hij ook ingaan de vraag van de heer Van Burg (SGP) over de achtergronden van de meerkosten.

Conclusie: de brief is voldoende behandeld.

12. **Stukken die aanvankelijk ter kennisneming waren geagendeerd, en ter behandeling zijn teruggevraagd:**

12a **Brief GS van 24 juni 2014 over voortgang Kavelruilbureau Zeeland**

De heer Aalfs (D66) wijst op de werkzaamheden van DLG voor het Kavelruilbureau. Zeeland wil in 2015 na decentralisatie van DLG naar de provincies, inzetten op het behouden van DLG-arbeidscapaciteit en specifieke kennis en deskundigheid op het gebied van Zeeuwse grondzaken en kavelruilen. Hij vraagt of er nog meer gebieden zijn waarvoor dit het plan is en zo ja welke? Over hoeveel fte's gaat het, wat zijn de extra kosten van deze decentralisatie en waar ligt de rekening? Wanneer en hoe worden PS geïnformeerd over het transitieproces?

Mevrouw Schönknecht (GS) zegt dat er landelijk €41 mln. beschikbaar is voor de decentralisatie van DLG. Decentralisatie DLG zal zijn per 1 maart 2015; voor Zeeland gaat het om 18 ftes. Momenteel

² Bijlage 2: schriftelijke beantwoording vragen bodemsanering

'gebruikt' Zeeland van DLG 24 ftes. Zij voorziet uiteindelijk weinig frictiekosten voor de provincie. Dit is afhankelijk van de sollicitaties vanuit DLG. Zij licht dit nader toe. De kosten kunnen worden betaald uit het budget van €41 mln.

Conclusie: de brief is voldoende behandeld.

13. **Conceptverslag commissie Ruimte, Ecologie en Water van 13 juni 2014**

Er zijn geen tekstuele op- of aanmerkingen ontvangen.

Conclusie: het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

14. **Bijgewerkte toezeggingenlijst**

De commissie stemt in met het afvoeren van commissietoezeggingen nrs. 83, 98, 105, 106, 111 en 112 en van PS-toezeggingen nrs. 135, 177 en 193.

Conclusie: de overige nummers blijven staan.

15. **Volgende vergadering: 10 oktober 2014, aanvang 9.00 uur**

16. **Sluiting om 14.50 uur.**

Bijlage 1

Inspreektekst voor de commissie R.E.W. dd.2014.09.05 n.a.v. mijn schrijven “Westerschelde, beeldvorming en werkelijkheid” aan de staten van Zeeland dd.2014.07.22.

Geacht bestuur,

Ik heb u een stevige brief geschreven over twee uiterst belangrijke zaken, te weten de zin van een zienswijzenronde, inzake het rijksinpassingsplan Hedwigepolder en het bewust niet willen gebruiken van fundamentele kennis, die bij de beleids- en planvorming niet aan de orde is geweest en tot een ander beleid zou hebben geleid.

Mijn drijfveer is dat er met de ontpolderingsprojecten niets gedaan wordt aan de almaar doorgaande achteruitgang van de natuur en de veiligheid van de Westerschelde. Een ieder wordt in slaap gesust door de ontpolderingsprojecten volstrekt ten onrechte natuurherstel Westerschelde te noemen. Daardoor wordt niets gedaan aan de werkelijke problematiek, die in de Westerschelde zelf en in de Zeeschelde gelegen is. Hoe weerbarstig het ook is tegen de cultuurnaar propaganda in te gaan, ik neem toch de kans om te trachten u wakker te krijgen.

Uw provinciebestuur is verantwoordelijk voor de nota van beantwoording van de zienswijzen. Over de onverkwikkelijke behandeling van mijn zienswijze, door behandelaars zonder waterloopkundige kennis, heb ik een klacht neergelegd bij de staatssecretaris als eindstation, omdat niet direct betrokkenen geen bezwaar kunnen indienen bij de Raad van State. Deze Raad krijgt dan ook niet de kans de genegeerde wetenschappelijke kennis te toetsen. Het komt daar niet aan de orde. Als antwoord op mijn schrijven aan de staatssecretaris, kreeg ik van uw provinciale projectcoördinator voor de Hedwigepolder te horen, dat hij geen aandacht aan de klacht wenst te besteden. Daarom doe ik een beroep op u.

Nu willens en wetens aan de planvorming ontbrekende fundamentele waterloopkundige kennis wordt geblokkeerd is het zorgvuldigheidsbeginsel van een zienswijzen ronde, zoals de wetgever dat bedoeld heeft, met voeten getreden (onzorgvuldige besluitvorming). Gedegen zienswijzen, die vingers op onjuistheden leggen, worden als ongewenst afgedaan. Daarmee wordt de kop in het zand gestoken en had u zich deze miljoenen kostende zienswijzen ronde kunnen besparen.

Juist nu de bakerpraatjes, zoals het verdwijnen van het meergeulenstelsel en de te krappe “rivier”, die ik in mijn zienswijze aan de kaak stelde, door beleidsambtenaren uitgedragen blijven worden, is dit een moment om u dat duidelijk onder ogen te brengen. Ontpolderingen bieden extra ruimte aan de zee.

Het goed bedoelde habitat denken heeft als basis de **uitwendige** kenmerken (achteruitgang van de biologie) van een in “slechte staat” bevindende Westerschelde met als medicijn ontpoldering. Zonder een interne diagnose van de oorzaken te kunnen en willen vaststellen. Het gedrag van de Westerschelde is echter bepalend, de biologie volgt. Niet omgekeerd. Dit medicijn werkt niet. Het is een cosmetische zalf en de ziekte verergert. De verschuiving van ondiepe naar diepere estuariene natuur gaat gewoon door, zonder en nog meer met ontpolderingen. Het is ook geen compensatie voor de verschuivende natuur in de dynamische Westerschelde.

Voorts blijken de ontwerpers geen enkel respect te hebben voor het hoog gelegen land met zijn historie. Het ontwerp gaat tegen de natuur in en is daarom niet duurzaam. Ook het veel duurzamere alternatief voor estuariene natuur in de Hedwigepolder in mijn zienswijze is met een onjuiste bewering terzijde gelegd.

Ik mag uw bestuur verzoeken als verantwoordelijk gezag mijn klacht in behandeling te nemen en de kennis tot u te nemen.

Ik hoop, dat als gevolg daarvan, uw aandacht zich zal richten op de werkelijke problematiek van de Westerschelde.

Ik hoop dat uw bestuur dan ook eerlijk aan de Zeeuws-Vlamingen kan vertellen, dat de reden voor ontpolderingsprojecten niet natuurherstel van de Westerschelde is, maar voortkomt uit verdragsonderhandelingen, waarbij de natuurorganisaties hebben ingestemd, dat de haven van Antwerpen in de Westerschelde gewoon zijn gang mag blijven gaan en dat zij daarvoor in de plaats polderland krijgen om zelf bedachte estuariene landschapsparken te kunnen maken.

Verdiepen en ontpolderen is zelfondermijnend gedrag.

Ir W.B.P.M. Lases

NB. Het is goed om nog eens te beklemtonen, dat de oppervlakte aan estuariene natuur in de Westerschelde sinds het van kracht worden, dertig jaar geleden, van de Vogel- en Habitatrichtlijn met instandhoudings doelen niet achteruit is gegaan. Integendeel het is met 100 ha. van het Sieperdaschor (Selenapolder) uitgebreid.

NB. Het natuurontwikkelingsprogramma Schelde estuarium is, voor wat de Westerschelde betreft, alleen een landschapsplan, dat indruist tegen de context van de historische ontwikkeling van de Westerschelde. Het meest schrijnende voorbeeld daarvan is de getijdenatuur in plan Perkpolder, in 12^e/13^e eeuwse polders (4 meter afgraven van oude gronden, waar nooit zee was).

NB. De geplande inrichting van de Hedwigepolder zal (redelijk) snel verslibben en voldoet geenszins aan de door uw bestuur met het Rijk afgesproken duurzaamheid van dertig jaar. Een inrichting is nergens voor nodig. Nodeloze kosten. Laat het nu eens aan de natuur over om zelf vorm te geven. Dan voldoet u ook aan de F.A.O. afspraak. (zie ook mijn zienswijze)

Bijlage 2

Bodemsanering voormalige stortplaats Kanaalpolder, beantwoording van de vragen die zijn gesteld in de vergadering van de statencommissie REW op 5 september 2014

Naar aanleiding van de brief van 8 juli 2014 over de stand van zaken van de voormalige stortplaats Kanaalpolder worden de volgende vragen gesteld.

De heer Bierens stelt de vraag of de provincie inderdaad verplicht is om een gedeelte van de meerkosten, ter grootte van € 150.000,-, aan de aannemer te betalen.

Op basis van het door de provincie gesloten contract met de aannemer staat deze inderdaad in zijn recht om extra geld te vragen in het geval uit het nulfase onderzoek zou blijken dat de verontreinigingssituatie 20% of meer afwijkt van die in 2010.

De aannemer heeft namelijk op basis van de situatie in 2010 een prijs met de provincie afgesproken.

Van een dergelijke afwijking blijkt inderdaad sprake te zijn.

Als de provincie niet zou instemmen met het verstrekken van het door de aannemer gevraagde bedrag dan kan de aannemer op basis van het gesloten contract afzien van verdere uitvoering geven van de grondwatersanering.

De provincie is om de volgende redenen akkoord gegaan met deze meerkosten:

- de door de aannemer gehanteerde saneringstechniek rechtvaardigt de verwachting dat de grondwatersanering hiermee succesvol zal zijn;
- de aannemer zal ook zelf een flink bedrag ad € 171.000 in de geraamde meerkosten voor zijn rekening nemen;
- als de aannemer van de verdere uitvoering van het contract af zou zien dan zal de grondwatersanering opnieuw moeten worden aanbesteed. Hiermee zullen extra kosten zijn gemoeid en het is maar de vraag of er dan een saneringstechniek wordt aangeboden die even succesvol zou kunnen zijn.

De heer Van Burg wil weten hoe het kan dat er sprake is van meerkosten.

Er blijkt dus sprake te zijn van een grotere afwijking dan 20% in vergelijking tot de situatie in 2010. Dit is een gevolg van het feit dat het te saneren volume is toegenomen.

Eenzijds wordt dit veroorzaakt door de vondst in het gehele gebied van de stof monochloorethaan, waarnaar vanwege voortschrijdend inzicht nu wel en in 2010 niet is gezocht, anderzijds heeft verdere verspreiding van de verontreiniging plaatsgevonden sinds het jaar 2010.

De heer Minderhoud en mevrouw Thomaes stellen de vraag of het zeker is dat de nabij gelegen landerijen definitief niet opgehoogd moeten worden. En is al duidelijk welke andere maatregelen er genomen zullen worden om de stankklachten tegen te gaan.

Er vindt al enige tijd overleg plaats met het waterschap over de vraag hoe de slechte afwatering van het hele gebied verbeterd kan worden. De klachten over wateroverlast bestaan al langere tijd, al lang voordat de provincie hier tot sanering overging. Het waterschap dient toe te zien op voldoende afwatering door middel van sloten, gemalen etcetera. De eigenaren van de percelen dienen zorg te dragen voor de juiste drainage naar de sloot. Deze drainage is niet op alle percelen optimaal.

Het waterschap zal in ieder geval de capaciteit van de afvoerende sloten om het gebied gaan vergroten.

Het waterschap zal de kosten daarvan voor haar rekening nemen omdat zij zorg moet dragen voor een goede afwatering van gebieden.

Die maatregelen maar ook door het feit dat de toe te passen saneringstechniek (vanwege het omvangrijker verontreinigingsbeeld) op een groter gebied zal worden ingezet, zullen met zich meebrengen dat de kans op stankklachten aanzienlijk kleiner zal worden.

En dit laatste was ook het doel van het ophogen van de nabij gelegen landerijen.

Er zijn al enkele jaren geen stankklachten meer geweest, noch is verontreinigd water uit de stort getreden die voor klachten heeft gezorgd.

Nu de proefperiode van de saneringstechniek ingaat, is het de verantwoordelijkheid van de aannemer dat geen verontreinigd grondwater op naastgelegen percelen een normaal gebruik zou belemmeren. De provincie verwacht hieromtrent geen problemen.

De provincie gaat er, gelet op het vorenstaande, op dit moment van uit dat de kosten van het ophogen van de landerijen niet gemaakt hoeven te worden.

Advies van de vergadering van de **Commissie Ruimte, Ecologie en Water van 5 september 2014** aan het Presidium ter voorbereiding van de Statenvergadering van 26 september 2014

In deze commissievergadering zijn de volgende statenvoorstellen en/of brieven ter afdoening van toezeggingen aan Provinciale Staten behandeld:

1. *Brief Rekenkamer Zeeland van 8 juli 2014 met rapport 'Inventarisatie vastgoed en gronden Provincie Zeeland' inclusief bestuurlijke reactie GS van 19 augustus 2014.* 14012789

De commissie adviseert de aanbevelingen uit het Rekenkamerrapport over te nemen. De brief met bijbehorend statenvoorstel (SGR-67) kan als hamerstuk worden geagendeerd op de PS-agenda van 26 september 2014.
2. *Initiatiefvoorstel van het lid Harpe (GL) over onafhankelijk onderzoek handhavingstraject Thermphos* SGR-65

De commissie heeft het initiatiefvoorstel behandeld en vindt, met uitzondering van de fracties van GL en PVV, dat eerst het openbaar statendebat, t.w. op 26 september 2014, moet worden gevoerd.

De indiener handhaaft zijn voorstel.
3. *Brief GS van 1 juli 2015 met periodieke informatie over voortgang uitvoering Omgevingsplan Zeeland (PS-toezegging 135)* 14010202

De commissie vindt dat de toezegging afdoende is afgehandeld.
4. *Brief GS van 19 augustus 2014 met stand van zaken afdoening van o.m. PS-toezegging 193 (opiniërende nota PAS-maatregelen)* 14011700

De commissie vindt dat deze toezegging afdoende is afgehandeld.
5. *Brief GS van 26 augustus 2014 over grondvererving NPW, totaaloverzicht stand van zaken (PS-toezegging 177).* 14012649

De commissie gaat uit van de actieve informatieplicht van GS. Indien er ontwikkelingen zijn m.b.t. dit onderwerp willen commissieleden op de hoogte gehouden worden van de stand van zaken.

De toezegging kan met inachtneming van deze opmerking afgevoerd worden.

MIDDELBURG, 8 september 2014
De commissie voornoemd,

A.C. van Wallenburg,
commissiegriffier